

Гомельскі Універсітэт

ГАЗЕТА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

№ 28 (815)

Аўторак, 29 кастрычніка 1991 г.

Газета заснавана
у верасні 1969 года

Выходзіць раз у тыдзень

Цана
3 кап.

З агульнауніверсітэцкай камсамольскай канферэнцыі

РАШЭННЕ ПАКУЛЬ НЕ ПРЫНЯТА

XII агульнауніверсітэцкая камсамольская канферэнцыя з парадкам дня «Аб становішчы спраў у камсамольскай арганізацыі ГДУ», якая прыйшла на мінулым тыдні, была нечарговай. Яе правядзенне было выкліканы падзеямі, якія адбыліся сёня ў нашым грамадстве наогул і ў камсамоле краіны ў прыватнасці. Пасля вядомых жыўенскіх падзеяў пачаліся радыкальныя змены палітычнай, эканамічнай асноў грамадства. А калі старая сістэма разбураецца, натуральна, разам з ёй з палітычнай архітэктурай сістэмі і арганізацыі, якая доўгія гады была яе элементам. Існаванне ВЛКСМ у старым выглядзе стала немагчымым. У верасні на ХХII з'ездзе камсамола было прынята рашэнне аб завяршэнні палітычнай ролі ВЛКСМ як федэрациі камуністычных саюзаў моладзі. Але гэта, як на ім адзначалася, не азначае, што праходзіць «пахаванне» ідэі камунізму. Ліквідацыя практика штучнага аб'яднання на яе аснове большасці моладзі. Не выключаецца магчымасць, што з'явіцца камуністычныя саюзы моладзі ў рамках самаизнанчэння рэспубліканскіх і рэгіянальных маладзёжных арганізацыяў, якія, зрештой, і іншых — сацыялістычных, сацыял-дэмакратычных і г. д. А метад аппаратных перамен звер-

ху ўжо вычарпаны — новыя маладзёжныя рухі павінен фарміравацца зізу. Сёння неабходна зразумець, што моладзь павінна мець права на сваю арганізацыю, тую, якая трэба ёй сёня. Стала відавочным, што без карэнай рэарганізацыі саюза ўжо не абыцца — неабходна новая структура, новая маладзёжная арганізацыя. Аб гэтым і гаварыў у пачатку свайго даклада сакратар камітэта камсамола універсітэта Сяргей Дашкевіч. Толькі вось, на жаль, слухалі яго не 148 выбраных на канферэнцыю дэлегатаў, а кіруху больш іх палітыкі. Мабыць, спрацаўваў тут усё той жа прынцып абыякавасці моладзі ГДУ да ўсяго таго, што звязана з дэйнасцю камсамола. Далей сакратар расказаў аб тых справах, якія паспейшылі ажыццяўіць камітэт ЛКСМБ за год, што праўшоў пасля апошніяй канферэнцыі. А асаблівую ўвагу дэлегатаў ён звярнуў на наступную думку: масавы студэнцкі рух у рамках сёняшняга камсамола становіцца немагчымым, таму ўзімка неабходнасць падумаць аб стварэнні студэнцкага саюза. У пачатку верасня юніятычнай групы студэнтаў ГДУ праўляла яго ўстаноўчую канферэнцыю, на сёняшні дзень ён ужо афіцыйна зарэгістраваны, мае свой раҳунак у бан-

ку, пячатку, са статутам яго можна было пазнаёміцца на старонках газеты «Гомельскі універсітэт». Галоўныя мэты — сацыяльная абарона і рэалізацыя правоў студэнцтва. С. Дашкевіч падрабязна ахарактарызаваў важнейшыя напрамкі дэйнасці саюза і прапанаваў дэлегатам канферэнцыі прыняць рашэнне аб уступленні камсамольскай арганізацыі ГДУ калектыўным членам у студэнцкі саюз.

У спрэчках па аблікоўваемыму пытанню, якія праходзілі часам на адных эмоцыях і без выкавання акрэсленай пазыцыі, што ўносіла ў работу канферэнцыі не зусім дзелавы лад, прынялі ўдзел 7 чалавек. Меркаванні выказваліся палітарныя — і «за» саюз, і «супраць» яго, апошніх, праўда, было больш. І гэта большасць была скільня да думкі, што 75 дэлегатаў не маюць права вырашаць далейшы лёс камсамольскай арганізацыі ГДУ за ўсіх яе астатніх членоў. Была выказана прапанова: правесці па гэтым пытанню агульнауніверсітэцкі рэферэндум. Да таго ж, калі б нейкое канкрэтнае рашэнне канферэнцыяյ ўсё ж і прыняла, усё роўна не мела б сілы, бо да канца яе работы залу пакінулі некаторыя дэлегаты, і неабходнага кворуму галасоў не было.

(Наш. кар.).

ПА ТЭНЦЫЯЛ ВУЧОНАГА. ЯКІ ЁН?

Ці можна адназначна адказаць на гэтае пытанне?

У наўцы, як і ў жыцці, усё ѿпроста. І ўсё ж вучоныя працујуць, абараняюць кандыдацкі і доктарскія дысертацыі, збіраюцца на свае наўковыя канферэнцыі, вырашаюць праўлемы. У чым яны? Пра гэта карэспандэнт «Гомельскай праўды» вядзе гутарку з доктарам фізіка-матэматычных наўук, прафесарам, праэкторам па наўцы Гомельскага ўніверсітэта імя Ф. Скарыны А. М. СЕРДЗЮКОВЫМ.

Наўковая работа — гэта не ціхая затока, — падкрэсліў Анатоль Мікалаевіч. А калі ісці ў нагу з часам, мы павінны думыць і пра малыя і арэндныя прадпрыемствы, пра развіццё міжнароднай дэйнасці. Ёсць пэўныя задумы і планы аб стварэнні такіх прадпрыемств. А вось канкрэтныя факты развіцця нашай міжнароднай дэйнасці. Заключаны, напрыклад, дагавор з Карлавым універсітэтам у Празе аб супрацоўніцтве нашай кафедры оптыкі і іх кафедры хімічнай фізікі, дагавор з Польскай Акадэміяй наўук па фундаментальных прыкладных даследаваннях.

Вучоныя нашага універсітэта прымаюць актыўны ўдзел у міжнародных канферэнцыях. Сёлета, напрыклад, у Францыі, Галандыі. На наступны год атрыманы запрашэнні ў ЗША, Кітай, Германію для ўдзелу ў сумесных работах па праверцы нашых тэарэтычных даследаванняў.

У прыватнасці, дацэнт, кандыдат фізіка-матэматычных наўук М. В. Селькін прымаў ўдзел у міжнародным матэматычным кангрэсе, які праходзіў у Японіі, а рэктар універсітэта, доктар фізіка-матэматычных наўук, член-карэспандэнт АН БССР Л. А. Шамяцкі на працягу месяца чытаў лекцыі студэнтам універсітэта ў Ковентры (Вялікабрытанія) па выніках даследаванняў як уласных, так і сваіх паслядоўнікаў-вучняў.

На кафедры алгебры і геаметрыі ў апошнія пяць гадоў абаронена 14 кандыдацкіх дысертацый, яе наўковымі супрацоўнікамі падрыхтавана больш 300 наўковых прац. Вышыла ў свет манаграфія Л. А. Шамяцкі і А. М. Скільні, прысвечаная фармацыям алгебраічных сістэм, якія з'яўляюцца адзінай кнігай у сусветнай літаратуры па асвяленню новых напрамкаў у сучаснай алгебры.

— Анатоль Мікалаевіч, гэта фундаментальныя наўкі і можна толькі ганарыцца, што гамільтанізм на міжнароднай арене выглядае на добрым уроўні. А што можна сказаць адносна практичнага ўкладу вучоных універсітэта непасрэдна ў галіны народнай гаспадаркі?

— Як найбольш эфектыўны напрамак работы вучоных ГДУ — практичнае прымяненне лазера. Гэта праблема шматліка.

УДАСТОЕНЫ МЕДАЛЁУ і ПРЕМІЙ

У канцы мінулага года ў аўяднаным павільёне «Нарадная адукацыя» ВДНГ СССР праводзіліся тэматычныя выстаўкі «Наставнік — грамадзянін, прафесіянал», «Новый перспектывы падыходы да сістэм бесперынай адукацыі». Удзельнікамі экспазіцый былі выкладчыкі і студэнты нашага ўніверсітэта.

Акадэмік АПН СССР, загадчык кафедры педагогі-

кі і психалогі Іван Фёдаравіч Харламаў за комплекс вучэбна-метадычнай літаратуры ў дапамогу настаўнікам атрымаў сярэбранны медаль ВДНГ і заахвочаны грашовай прэміяй. Дацэнт кафедры эканомікі і сацыялагікі працы Валерый Анатольевіч Трухаў за метадычныя рэкомендациі па ўдасканаліванню наўправлівания працы па прадпрыемствах, прадстаўленыя на тэматычнай выстаўцы «Новый перспектывы падыходы да бесперынай адукацыі».

Сакратары партыйных арганізацый некаторых вышэйшых наўчальных установ, прадпрыемстваў, радавыя камуністы і беспартыйныя г. Гомеля, Нараўлянскага і Жыткавіцкага раёнаў сталі ініцыятарамі стварэння руху «Адзінства і справядлівасць».

Гэта рашэнне прынята на сходзе, які адбыўся ў актавай зале Чыгуначнага райвыканкама г. Гомеля.

Новае палітычнае фарміраванне

РУХ «АДЗІНСТВА І СПРАВЯДЛІВАСТЬ»

Сакратары партыйных арганізацый некаторых вышэйшых наўчальных установ, прадпрыемстваў, радавыя камуністы і беспартыйныя г. Гомеля, Нараўлянскага і Жыткавіцкага раёнаў сталі ініцыятарамі стварэння руху «Адзінства і справядлівасць».

Гэта рашэнне прынята на сходзе, які адбыўся ў актавай зале Чыгуначнага райвыканкама г. Гомеля.

Што аблідоўвае членоў новага руху? Цвёрдая перакананасць у тым, што палітычныя крахі КПСС не азначае гібелі ідэі сацыялізму і сацыяльной справядлівасці ў нашай краіне. Заснавальнікі новай палітычнай арганізацыі лічаць, што ў цяперашніх умовах сацыялістычная ідэя павінна знайсці другое дыханне ў асобе грамадскіх палітычных руху, якія прадстаўляе ўсіх насельніцтва.

На сходзе была прынята заява руху «Адзінства і справядлівасць», з якой можна пазнаёміцца ў нумары газеты «Гомельская праўда» за 19 кастрычніка.

Сярод падпісаўшых праграмную заяву і дацэнта нашага ўніверсітэта В. У. Матусевіч.

Распрацоўваем для таго галіны мэдышыны, як афтальмалогія, некалькі установак для лячэння і аперыравання лазерам.

Распрацоўкі, якімі кіруе заходчык лабараторыі лазернай тэхналогіі А. Ц. Малашчанка, выконваюцца на высокім уроўні, якія вядомы ў мірных мэтах. Распрацоўкі нашы ўкараненіца, у прыватнасці, у апрацоўваючай прамысловасці на Урале. А зараз ідзе інтэнсіўнае ўкараненне распрацоўк наших вучоных у мэдышынскім секторы.

Цесна супрацоўнічаем з медсанчасцю Гомельскага хімічнага завода, Гомельскім заводам станочных вузлоў, прадпрыемствамі Машыны.

Распрацоўваем для таго галіны мэдышыны, як афтальмалогія, некалькі установак для лячэння і аперыравання лазерам. Але, безумоўна, лабараторыя специялізуецца на стварэнні лазернай тэхнікі для тэхнолагій. І ў гэтай сувязі мы супрацоўнічаем з прадпрыемствамі нашага рэспублікі, Гомельскім заводам «Дыялпрактарт», Гомельскім заводам станочных вузлоў.

Але зараз, бадай, самая галоўная тэматыка работы наших вучоных — чарнобыльская. Гэта і зразумела: рэгіён, дзе мы можем застацца паза ўлагай вучоных. Па рэспубліканскай праграме «Чарнобыль» нам выдзелена 300 тысяч рублёў. Па (Заканчэнне на 2-й стар.)

АБ ПРАБЛЕМАХ

ФІЗІЧНАГА ВЫХАВАННЯ

ВЫТОКІ СІЛЫ І ЗДАРОЎЯ

У перыяд пераходу на новыя ўмовы гаспадарання ідзе актыўны пошук рэзervaў для паскарэння сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны. Фізічная культура, якая да-звале павышаць ролю чалавечага фактару за кошт ума-давання здароўя, развіцця і падтрымкі неабходнага ўзроўню жыццё-і прафесійна важных фізічных якасцей, функцыянальных сістэм арганізма, стварэння най-больш спрыяльных умоў працы і адпачынку працоўных, з'яўляецца адным з такіх фактараў.

А як жа адбываецца фарміраванне сучаснага маладо-цыя садэйнічае значнаму росту магчымасцей яго інтэлекту, з другога — рэзка ўмацоўвае ўплыў фактараў, якія супрацьдзеянічаюць поўнай фізіялагічнай адаптацыі арганізма ад розных псіхофізічных нагрузак і, асабліва, устойлівасці да стресу.

ПАСПЯХОВАСЦЬ адапта-цы, яе устойлівасць вызначаюцца дыялазо-нам прыстасавальніцкіх і кам-пенсатарных магчымасцей, уз-роўнем фізіялагічных рэзervaў арганізма. Таму недастатковая псіхофізічная гатоўнасць сучаснага чалавека да ўзаема-дзеяння з адносна хутка і рэз-ка змяняючыміся ўмовамі жыцця з'яўлялася прычынай зні-жэння паказчыкаў фізічнага развіцця, працаздольнасці і стану здароўя ў некаторых са-цыяльных груп насельніцтва, у тым ліку і ў студэнтаў.

Але давайце пасправляем з крытычнага боку паглядзець на тое, чым мы былі вымушаны раней захапляцца. Ні для каго не сакрэт, што больш 30% дзе-ций заканчваюць сярэднюю школу з адхіленнемі ў стане здароўя, 40% — не ўмеюць плаваць. Затым гэты паслабле-ны кантынгент паступае ў ВНУ, таму што ў іх няма стро-гага адбору па паказчыках здароўя. З-за адсутнасці нар-мальнай спартыўнай базы ў 90% ВНУ краіны кафедры фі-зічнага выхавання не могуць паставіць справу так, каб за-піць гадоў у хіліць той дэфект, які быў «набыты» у школьнага гады.

Трэба сказаць і аб тым, што ў апошнія гады ў навучэннікі моладзі з'яўліся таксама дэ-фекты, якія (будзем шчырым) частва не «пагашаюцца» да

канца жыцця. Гэта піланеф-рыт, цукровы дыябет, захвор-ванні сардэчна-сасудзістай сістэмы і інш. Пасля заканчэння ВНУ прадпрыемствы і ўстано-вы вымушаны на роўных браца-на работу і здаровага, і хво-рага выпускніка, чаго няма ў краінах капіталізму. Там прад-прымальнік, які наймае на пра-цу, у першую чаргу патрабуе ад рабочых і служачых стра-хавы поліс, і чым ён вышэй, тым больш шанцаў уладкавацца. А ў некаторых краінах нездаровых, фізічна непадрых-тавальных наогул не страхуюць.

На жаль, нашаму грамадству часцей за ўсё абыякава, якіх выпускнікоў — здаровых або хворых — рыхтуе навучаль-на ўстанова. У нас нават вы-гадней быць хворым, таму што хворому ў першую чаргу ака-жуць матэрыяльную дапамогу, дадунь пущёку ў санаторый або дом адпачынку. Хворому нават заплацяць не горш, чым здаровому працуячаму.

За апошні 25 гадоў у Са-вецкім Саюзе, як цяпер вядо-ма, у 2,5 разы павялічылася колькасць памёршых ад сар-дечна-сасудзістай паталогі, іш-мічнай хваробы сарца. Студэн-ты не з'яўляюцца выключён-нем у гэтых адносінах, так як іх здароўе цесна звязана з асобнымі кампанентамі стану жыцця, г. з.н. асабістымі су-адносінамі. Таму не дзіўна, што адны разнастайнасці

ладу

жыцця ўмацоўваюць здароўе, развіваюць студэнтаў фізічна і разумова, абараняюць іх ад неспрыяльных стрэсавых сітуацый, другія — адмоўна адбываюцца на іх здароўі.

У апошнія гады ў студэнтаў рэзка ўзрасла інтэнсіфікацыя разумовай працы на фоне пры-кметнага зняжэння рухальнай актыўнасці, што ўскладніла асабістую ўзаємаадносіны і прывяло да паслаблення арганізма, гіпадынамі, пагаршэння псіхофізічнага статусу студэн-таў.

У доказ вышэйсказанаага да-зволім сабе прывесці дынаміку паказчыкаў фізічнага развіцця студэнтаў — першакурснікаў у 1985 і 1990 гадах, атрыманых асабістымі ўзаемаадносінамі і прывяло да паслаблення арганізма, гіпадынамі, пагаршэння псіхофізічнага статусу студэн-таў.

У парыўнанні з 1985 годам у мужчын павялічылася вага цела ў сярэднім на 4 кг, а ў дзяўчын — з 58 да 65 кг. Паказчык частаты сардэчных скарачэнняў мае яўную тэн-дэнцыю да павелічэння ў 1990 годзе ў абедзвюх палавых гру-пах. Калі каэфіцыент уздоўжні здароўя ў мужчын зняіўся з 3,4 да 2,4 умоўных адзінак, то ў дзяўчын — ён дакладна зняіўся з 3,7 да 1,6. Гэтыя вы-нікі атрыманы на падставе да-ных 1,5 тысяч студэнтаў на-шага ўніверсітэта набору 1985 і 1990 гадоў.

Пасляховасць навучання ў ВНУ, павышэнне працаздоль-насці студэнтаў, умацаванне іх здароўя, а значыць і сту-пеня фізічнай і прафесійной прыгоднасці будучых спецыялі-стай народнай гаспадаркі за-лежача да аптымізаціі вучэб-най працы студэнтаў. Іх рацы-

нальнай арыентацыі ў асярод-дзе, у якім адбываецца наву-чанне. Улічваючы, што патра-баванні да стану здароўя ма-ладых спецыялістаў не толькі не зняжаюцца, а нават узрас-таюць, фізічнае выхаванне ў ВНУ павінна быць арганічнай часткай усяго навучальна-га працэсу, накіраванай, у пер-шу чаргу, на павышэнне ру-хальнай актыўнасці і аздараў-ленне студэнтаў.

У гэтай сувязі выклікаюць цікаўасць адносіны студэнтаў да сваёй ацэнкі фізічнага ста-ну, да сваёго фізічнага ста-ту. Пры даследаванні сярэдніх паказчыкаў ацэнкі фізічнага стану па курсах навучання ў нашым ўніверсітэце выяўлена, што на ўсіх факультэтах, акрамя гістарычнага, назіраецца змяншэнне адмоўных адзінак ад курса да курса. Важна пад-крэсліць, што на чаўртym курсе працэкт вельмі дрэнных і дрэнных адзінак, да агульнай колькасці адзінак, аказаўся най-меншым. Лепшыя вынікі змяншэння адмоўных адзінак выяў-лены ў студэнтаў філалагічнага (1 курс — 20,6%, 2 курс — 15,8%, 3 курс — 14,7%, 4 курс — 12,2%) і матэматычнага (1 курс — 19,6%, 2 курс — 13,7%, 3 курс — 14,1%, 4 курс — 6,8%) факультэтаў. Такім чынам, жаданне пад-рыхтавацца можа вызначыць характар адносін не толькі да форм і сродкаў фізічнага вы-хавання, але і да аўтэктыўнага паказчыка, які характарызуе фізічны статус.

Як тут не ўспомніць настай-ніка-наватара з Данецка Вік-тара Фёдаравіча Шатала, які калісьці сказаў, што «...спар-тыўная падцягнутасць, гато-

насць да нагружак азначаюць у чалавеку ўсё: годнасць, са-мапавагу, перспектыву ў жыц-ці. Не ўяўлюю сабе падлетка, — працягвае ён, — які б пас-пяхова вучыўся, быў бы спар-тыўна падцягнутым, ведаў бы сабе цану, як асобе — і апус-ціўся потым, у дарослым жыц-ці, да алкаголіка, наркамана, злачынца».

Сёня заняткі па фізічнаму выхаванню моладзі падзяляюць на вучэбна-спартыўныя і рэкрэацыйныя. Значнасць і тых, і других вялікая. Іх мета — раз-нахавакава фізічнай падрыхтоў-ка, павышэнне функцыянальных магчымасцей. А шляхі, формы, сродкі і методы дасяг-нення гэтай меты могуць быць розными, але ўсе яны маюць агульную асаблівасць — ство-раны для дабраўты чалавека.

Весь чаму ва ўмовах пе-рудовы вышэйшай школы, ку-ды большую значнасць мае ак-тыўная, самастойная работа студэнтаў па набыццю ведаў, умений і навыкаў, неабходи-х у будучай прафесійнай дзеянісці, павышэнне эфектыў-насці фізічнага выхавання студэнтаў немагчыма без урачэ-нага кантролю, урачэбна-педагагічных назіраній, сродкаў і ме-тадаў фізічнага выхавання з улікам спартыўнай базы і мя-сцовых асаблівасцей. Без гэтага немагчыма аздараўленчай накіра-ванасці фізічнага выхавання.

Над гэтымі праблемамі 1 працуе зараз калектыву кафед-ры фізічнага выхавання наша-га ўніверсітэта.

В. КАЛЯДА,
заг. кафедры фізічнага выхавання,
В. МАРЧАНКА,
ст. выкладчык.

ГЕРБ І СЦЯГ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Доктар гістарычных навук, прафесар Беларускага ўніверсітэта імя У. І. Леніна А. П. Грыцкевіч дае наступнае навукова-гістарыч-нае абрэгутаванне герба і сцяга Рэспублікі Беларусь:

— Герб Пагоня з'яўляецца старадаўнім гербам Беларуска-Літоўскай дзяржавы, канчаткова зацверджаным у XVI стагоддзі. Аднак Пагоня мае яшчэ больш старажытнае беларускае паходжанне. Так, у жыцці пісця святога Меркурія Смаленскага (XIII ст.) ёсьць звесткі аб выяве народнага героя з мя-чом на белым кані на дзяржавных пячатках крэйцерскіх (беларускіх) Полацкага і Смален-скага княстваў у выглядзе святога Мерку-рыя, які баронць крэйцерскую зямлю ад вора-га. Гэта выява паходзіць у Полацкай зямлі яшчэ з дахрысціянскіх часоў і ўвасабляла тады постасць славянскага бoga сонца Ярылы. Такім чынам, герб Пагоня з'яўляецца стара-даўнім гербам Полацкага княства, гэты пер-шай дзяржавы на тэрыторыі Беларусі.

Пагоня — сімвал усеагульнага апалчэння ўсіх мужчын для барацьбы з іншаземнымі захопнікамі за выгнанне IX са сваёй зямлі і пагоні за імі ў іх зямлі, каб канчаткова разбіць IX. Пад час Грунвальдской бітвы 1410 года, у якой былі разбітыя нямецкія рыцары-кырыкі і спынена двухсотгадовая агрэсія на зямлі Беларусі і Літвы, сярод 40 архаруваў войска Беларуска-Літоўскай дзяр-жавы 30 мелі на сваіх штандарах выяву Па-гоні.

Пагоня заставалася дзяржавным гербам Беларуска-Літоўскай дзяржавы да канца XVIII стагоддзя, калі Кацярына II далучыла Беларусь да Расійскай імперыі. Пасля гэтага Пагоня была ўключана ў Вялікі герб Расійскай імперыі — на грудзях у двухгаловага арла, побач з некаторымі іншымі далучанымі да Расійскай імперыі дзяржавамі, які існаваў да 1917 года.

У 1918 годзе Пагоня становіцца дзяржавным гербам Беларускай народнай рэспублікі.

Бела-чырвона-белы сцяг быў вайсковым сцягам беларускіх воінаў у сярэднявеччы. У наступных стагоддзях усе конныя часткі войска Вялікага княства Літоўскага і Рускага ажно да канца XVIII стагоддзя мелі гэтыя баявыя сцягі. Пасля далучэння Беларусі да Расійскай імперыі Кацярына II у 80-х гадах XVIII стагоддзя сфармавала з беларускіх ураджэнцаў гусарскі полк і Полацкі мушке-цёрскі полк. Вайсковымі адзнакамі для іх быў какарды з бела-чырвона-белымі коле-рамі.

Бела-чырвона-белы сцяг як беларускі на-цыянальны быў прыняты беларускім рэвалю-цыйнымі студэнтамі ў Пецярбурзе ў канцы XIX стагоддзя. Гэты сцяг быў прыняты Усе-беларускім з'ездам у Менску ў снежні 1917 года. Народны Сакратарыят Беларускай на-роднай Рэспублікі зацвердзіў яго ў жніўні 1918 года ў якасці дзяржавнага сцяга Бе-ларусі.

Успамін аб практикы

КРАЙ АЗЁРНЫ, КРАЙ ЦІКАВЫ

Вось ужо на пракціку некалькі гадоў запар сваю практику студэнты праходзяць на раскопках гарадзішча паблizu вёскі Пруднікі, што на Віцебшчыне. За прайшоўшы час (а асабліва інтэнсіўнае раскопкі вядуцца там з 1977 года) была праведзе-на каласальная работа.

У сезоне 1991 г. студэнтамі-гісторыкамі нашага ўніверсітэта таксама давялося нямала папрацаўца. У агульны склад-насці было знята 6 пластоў культурнага слоя, магутнасць яко-га склада 1,5 метра, а агульная плошча раскопак была роў-ная 64 м кв. З поўнай упэўненасцю можна сказаць, што гэта работа не была бескарыснай. Некаторыя знойдзеныя рэчі ўяўляюць асаблівую гістарычную каштоўнасць. Так, наканеч-нікі вражасціх стрэл сведчаць, што ў паходзе двух літоўскіх князей Керыса і Гімбута на Браслаў у 1065 г. прымалі ўдзел і іншаземныя, наёмныя воіны. Многія знойденыя — разна-стайныя прыстасаванія для пляцення сцяў, рэшткі дзікіх жывёлін — свядчыць, што асноўнымі заняткамі мясцовага насельніцтва (да канца 1 тыс. н. э. — гэта прыблізна латышо, латгалы — а ў XI ст. адзначаецца ўжо з'яўленне славянскіх плямёнаў — палачан) былі палавяне і рыбалоўства.

Студэнты актыўна праводзялі і свой свабодны час. Як вядо-ма, Віцебшчына — гэта край прыгожых азёраў. І таму, як і ў старажытных пасяленцаў гэтай зямлі, асноўным занятками студэнтаў у свабодны час была рыбалоўства. Таксама весела праходзіць час за гуль

КАБІНЕТЫ І ЛАБАРАТОРЫ ГДУ ІМЯ Ф. СКАРЫНЫ

Міністэрство
науки і
тэхнічнага
образования

Нумары
телефонаў

1-8	(галаўны корпус, вул. Савецкая, 104) Нацыянальны навукова-асвет- ніцкі цэнтр Музей-лабараторыя Францыска Скарыны Машынапіснае бюро
1-5	ЭКАНАМІЧНЫ ФАКУЛЬТАТ Лабараторы:
3-3	Археалагічны і тэхнарміраваній
3-23	Кафедры аналізу гаспадарчай дзеяносці
3-18	Кабінеты: Курсавога і дыпломнага праек- тавания
3-7	Кафедры эканомікі і кіравання вытворчасцю
3-30, 1-20, 1-21	Кафедры эканомікі і сацыяло- гічнай працы
1-14	БІБЛІЯТЭКА Аддзел навуковай апрацоўкі фондаў і арганізацыя каталогаў
1-7а	Аддзел камплектацыі
0-41	ГЕАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТАТ Геафізічных даследаваній
0-25	свідраў
0-26	Інжынерна-геафізічных метадаў
0-33	Петрафізікі
0-36	Гравіямагнітаразведкі
	Радыяцыйных вымярэній

0-35	Сейсмаразведкі
4-25в	Кабінет карысных выкапаній Лабараторы:
0-15, 0-16	Грунтазнаўства і механікі грунтоў
0-18	Кабінеты: Методыкі інжынерна-геалагіч- ных і гідрагеалагічных даследо- ванияў
4-12	Агульны і гісторычны геалогі
4-5	Структурны геалогі і ГРД
4-8	Петраграфія і літалогі
2-12,	(вучэбны корпус № 3, вул. Песіна) Кабінеты: Метэаралогія, кліматалогія і гі- драгеалогія
2-03	Ландшафтазнаўства і аховы природы
2-04	Біягеографія і экалогі
2-05	Глебазнаўства, меліяраптычны географія і геахімія ландшафтаў
2-06	Метадаў геаграфічных дасле- дованияў
2-08	Тапаграфія, геадэзія і картаграфія
2-11	Эканамічны географія
2-13	Фізічны географія
2-16	Агульны геалогі і геамарфа- логі
2-18	Методыкі выкладання географія
1-14	(вучэбны корпус № 1, вул. Савецкая, 108) ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТАТ
2-18а	Фальклорная лабараторыя
2-21	Кабінеты: Беларускай мовы
2-16	Рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства
2-19	Рускай літаратуры
4-25	Англійскай мовы
4-22	Німецкай і французскай моў
2-2,	Лабараторы:
2-4	Заалогіі пазваночных
1-6	Заалогіі беспазваночных
2-11а	Вялікага практикума
2-6	Радыёлагічнай незалежнай лабараторыя
4-4-	Раслінаводства
4-4a	Батанічнай
2-10	Фізіялогіі раслін
2-13	Спецпрактикума
3-9	Сістэматыкі раслін
4-12	Вучэбна-даследчай работы студэнтаў
3-27	Навуковага гербара
3-26	Методыкі выкладання хімі
3-23	Аналітычнай і неарганічнай хімі
3-6	Глебазнаўства і аграхімі
3-5	Арганічнай хімі
4-7	Біяхімі
3-15а	Фізіялогіі чалавека і жывёлін
4-6	Біофізічнай
4-11,	Кабінеты:
4-10	Марфалагічных дыспышлін
4-19,	Анатомії
4-16	Фізіялогіі чалавека і жывёлін
4-20	(вучэбны корпус № 2, вул. Кірава, 119) ГІСТАРЫЧНЫ ФАКУЛЬТАТ
4-24	Кабінет кафедры агульной гісторы
3-18	2-17 Кабінет кафедры гісторы СССР і БССР
4-13	2-12 Археалагічна-этнографічны музей
3-12	2-13
3-11	
3-13	

У РЭДАКЦЫИНАІ ПОШЦЕ — ПАЭЗІЯ

Максім ОРЛОВ,
студент гр. Р-24 філологічнага
факультета.

ПЕСНЯ

Слыши, слыши голос чей-то —
Он и радость мне и страх —
То ли птица, то ли флейта,
То ли ветер на волнах.
Этой песни чудной звуки,
Этот голос золотой —
Сколько в них веселой муки,
Сколько страсти огневой!
Чуя мыслей вольных стаю,
Сердце в грудь, рыдая, бьет...
Тише, сердце! Знаю, знаю —
То весна моя идет...

Сегодня весь день и лило и гремело,
И было так грустно... Я думал о том,
Что, может, ты тоже в окошко глядела
И тоже, наверное, слушала гром.

Я выберу тучку одну и замечу
Ее среди множества синих теней,
И завтра, когда тебя снова я встречу,
Возьму и спрошу ненароком о ней...
Мне так хорошо, так спокойно и мило,
И сердце лепечет от мысли одной:
Что ты не смеялась и так же грустила
И так же на тучи смотрела — со мной...

ВЯСЁЛЫ ПЕРАПЫНАК

куды я траплю?
Студент медыцынскага ін-
ститута «слава» на экзамене
на юрэгі. Жадаючы яму да-
намагчы прафесар бярэ ў руки
складель, прыкладвае яго да
трудней студэнта і пытается:
— Куды я траплю?

Студент без цені сумнення
адказае:

— Прама ў міліцыю!

АДЗИНЫ ВЫХАД

У барацьбе са спіснаннем у
час экзаменаў прафесар Б. Са-
ва прымяне ўласны метод: за-
ліл і экзамены ён прымяе ў
неасветленай аудыторы.

СТУДЕНЦКІ ВУДЗІЛЬНИК
На факультэце механікі

зроблены арыгінальны будзіль-
нік. Першыя дзесяць мінут ён
зімінць нармальная, другія дзе-
сяць мінут імітуе гук працу-
чага касмічнага рухавіка, а
апошнія дзве мінuty — голас
дзекана факультета.

НАВУЧАННЯ У СНЕ
Яшчэ ўчора аб навучанні ў
сне гаварылася як аб якімсь
цудзе. Сёння гэтым нікога не
здаецца: так вучанца цалым
аўдыторыям.

ДОБРАЯ ПАРАДА
Пачынаючы студэнцкое жыц-
цё, памятайце, што ва ўнівер-
сітэце вас прымянаю за дарос-
лага чалавека, лекцый і семі-
нары вы можаце наведаць,

АСЕННІ МАРАФОН.

Фота У. Чысціка.

ГОМЕЛЬСКІ ДЗЯРЖАУНЫ УНІВЕРСІТЭТ

ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

АВЯУЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННIE

ВАКАНТНЫХ ПАСАД ПА КАФЕДРАХ:

- алгебры і геаметрыі — дацента, ст. выкладчыка;
- палітэканоміі — ст. выкладчыка;
- фізыхавання — ст. выкладчыка;
- рускай мовы для замежных навучэнцаў — ваг. кафедры.

Тэрмін падачы заяв — 1 месяц з дня апублікацыі па-
ведамлення.

Документы накіроўваць на адрес: 248699, г. Гомель, вул.
Савецкая, 104.

РЭКТАРАТ.

Рэдактар Ул. ВАЛОГА.

Савет ветэранаў вайны і працы універсітэта, калектыву
выкладчыкаў і супрацоўнікаў філалагічнага факультэта
смуткуюць з выпадку смерці былога дацента кафедры
рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства ХАНІНА Ма-
цвея Йухіманавіча і вызнаваюць спачуванне родным і блізкім
найбожчыкам.